Cumhuriyet'in 100.Yılında Türkiye'nin Toplumsal Yapısı

Editör
Prof. Dr. Sevinç GÜÇLÜ

Cumhuriyet'in 100.Yılında Türkiye'nin Toplumsal Yapısı

Editör
Prof. Dr. Sevinç GÜÇLÜ

ÇİZGİ
KİTABEVİ

Çizgi Kitabevi Yayınları: 1440
Sosyoloji

©Çizgi Kitabevi
Aralık 2022

ISBN: 978-605-196-921-3
Yayıncı Sertifika No: 52493

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI
- Cataloging in Publication Data (CIP) -
Editör
GÜÇLÜ, Sevinç
Cumhuriyet'in 100.Yılında
Türkiye'nin Toplumsal Yapısı

Baskıya Hazırlık: Çizgi Kitabevi Yayınları
Tel: 0332 353 62 65- 66

Baskı: Sebat Ofset
Sertifika No: 46039

ÇİZGİ KİTABEVİ

Sahibiata Mah. | Alemdar Mah.
M. Muzaffer Cad. No:41/1 | Çatalçeşme Sk. No:42/2
Meram/**Konya** | Cağaloğlu/**İstanbul**
(0332) 353 62 65 - 66 | (0212) 514 82 93

www.cizgikitabevi.com
/ cizgikitabevi

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ **7**

TOPLUMSAL YAPI KAVRAMI **9**

Sevinç GÜÇLÜ

TÜRK SOSYOLOGLARININ TOPLUMSAL YAPI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ **41**

Gökhan V. KÖKTÜRK

TANZİMAT'TAN CUMHURİYET'E TÜRKİYE'NİN SOSYAL ve EKONOMİK YAPISI (1838-1961) **79**

Muhammet GÜÇLÜ

TÜRKİYE'DE EKONOMİK YAPI **125**

Gönül İÇLİ

TÜRKİYE'DE SİYASAL YAPI **147**

Ahmet TALİMCİLER

TÜRKİYE'DE DEMOGRAFİK YAPI **187**

Aslı Gözde AKIŞ

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TÜRKİYE'NİN AİLE YAPISI **215**

Özge ZEYBEKOĞLU AKBAŞ

TÜRKİYE'NİN EĞİTİM YAPISI **249**

İpek AGCADAĞ ÇELİK

MODERNLEŞME ve SEKÜLERLEŞME EKSENİNDE TÜRKİYE'DEKİ DİNİ YAPI **285**

Hasan Hüseyin AYGÜL | Gamze GÜRBÜZ

TÜRKİYE'DE SAĞLIK SİSTEMİ: CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE 335

Hülya YÜKSEL | Özlem TUZCU

TÜRKİYE'DE SANATSAL YAPI 353

Fatih TEZCAN

TÜRKİYE'DE KENTSEL YAPI 397

Birtan BOZLU

TÜRKİYE'NİN KIRSAL YAPISI 423

Merve Suzan ILIK BİLBEN

YAZARLAR HAKKINDA 477

TÜRK SOSYOLOGLARININ TOPLUMSAL YAPI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Gökhan V. KÖKTÜRK*

Giriş

Makro ve mikro boyutlarda ele aldığı konuyu değerlendiren sosyoloji biliminin önemli odak noktalarından biri toplumsal yapı kavramıdır. Toplumsal yapı kavramı, sosyolojinin araştırma nesnesi olan toplumu bir bütün olarak değerlendiren ve analiz eden bir nitelik taşımaktadır. Aynı zamanda sosyolojinin bütüncü karakterini de ortaya koyan bu kavram, alan yazında faklı yaklaşımlarla ele alınmıştır.

Nitekim sosyolojik teori, ele alınan konunun temel kavramlarının tanımlandığı gerçekliğe dair açıklamalardır. Teori oluşturma; ideolojik, entelektüel ve tarihi tanımlamalardır. Sosyolojideki ana teorik yaklaşımlar, ele alınan kavramların hangi bağlamlar içinde değerlendirilmesi gerektiğini de belirlemektedir. Yapının ve toplumun incelenmesi köklerini Sosyolojinin kurucu ismi olan A. Comte'un sosyal statik ve sosyal dinamik üzerine belirttiği görüşlerinden almaktadır. Comte'a göre sosyoloji toplumsal statiği (yapı-structure) ele alırken toplumsal dinamiğin de (süreç/proces) üzerinde durur. Herbert Spencer da toplumu yaşayan bir organizma olarak tartışmıştır. Ona göre toplumsal bünyeler ve canlı bünyeler hacimce artarken, yapıları da büyür. Dolayısıyla Comte ile başlayıp Spencer ile devam eden sosyolojik düşünce, toplumun birbirlerine bağımlı parçalardan oluşmuş bir sistem olarak görüntülenebileceği şeklindedir (Poloma, 1993: 31-32).

Sosyolojideki ana teorik yaklaşımlar yapıyı değişmez veya kalıcı nitelikte görürler. Bu doğrultuda sosyolojik teorilerin gelişim süreçlerine bakıldığında özellikle 1950'li ve 1960'lı yıllarda yapısal fonksiyonalist teorilerin öne çıkmasıyla yapının kalıcı niteliği kabul edilerek fonksiyon işlevi üzerine yoğunlaşılmıştır. Bu yüzden yapı ve fonksiyon kavramları sosyolojik gelişim süreci içinde birbirini tamamlar ve ayrı düşünülemez hale gelmiştir. Bu yaklaşımda yapının kalıcılığı

* Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, gkokturk@akdeniz.edu.tr